

Wymagania edukacyjne - KLASA VIII

Uczeń spełnia wymagania określone dla klas IV–VII.

OCENA CELUJĄCA

Otrzymuje ją uczeń, którego wiedza wykracza poza obowiązujący program nauczania.

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

Uczeń:

- twórczo podchodzi do problemów i zagadnień z dziedziny literatury i gramatyki; proponuje rozwiązania oryginalne, czasami wykraczające poza materiał programowy
- nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości;
- prawidłowo ocenia i wartościuje zjawiska dotyczące literatury, kultury;
- z sukcesem uczestniczy w projektach edukacyjnych oraz konkursach;
- potrafi odwołać się do kontekstu historyczno-literackiego;
- podejmuje dyskusję na temat wartości artystycznej epepej narodowej oraz aktualności „Pana Tadeusza”;
- stosuje terminologię z dziedziny poetyki w sposób przemyślany i uzasadniony;
- porównuje wybrany utwór literacki z innym tekstem kultury zawierającym podobny motyw.

II. Kształcenie językowe.

Uczeń:

- samodzielnie rozwiązuje ćwiczenia o dużym stopniu trudności;
- samodzielnie i prawidłowo ocenia i wartościuje zjawiska dotyczące języka;
- rozumie co to jest norma językowa i błąd językowy;
- poprawnie odmienia i zapisuje nazwy osobowe i miejscowe;
- dokonuje podziału głosek w oparciu o określone kryteria;

- rozpoznaje nazwy osobowe i miejscowe, rodzaje nazw miejscowych, używa poprawnych form gramatycznych imion, nazwisk, nazw miejscowych i nazw mieszkańców;
- zna i stosuje zasady akcentowania;
- rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich;
- dostrzega zróżnicowanie słownictwa, w tym rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (np. terminy naukowe, archaizmy, kolokwializmy); rozpoznaje wyrazy rodzime i zapożyczone, określa ich funkcje w tekście;

III. Tworzenie wypowiedzi.

Uczeń:

- uczeń sprawnie posługuje się poznanymi formami wypowiedzi, np. : rozprawka, list oficjalny, życiorys, przemówienie, opowiadanie twórcze, wywiad;
- w swoich wypowiedziach odwołuje się do poznanych wcześniej utworów literackich i innych tekstów kultury;
- wypowiada się poprawnie pod względem stylistyczno-językowym, adekwatnie do formy wypowiedzi;
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem,
- przeprowadza prawidłowe wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego, zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie;
- w swoich wypowiedziach wykorzystuje interpretację utworów literackich, by odwołać się do wartości uniwersalnych związanych z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi;
- funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę;
- pisze artykuł problemowy;
- zna i stosuje zasady ortografii i interpunkcji.

IV. Samokształcenie.

Uczeń:

- samodzielnie rozwija zainteresowania i zdolności ;
- z sukcesem uczestniczy w projektach edukacyjnych oraz konkursach;
- rzetelnie, z poszanowaniem praw autorskich, korzysta z informacji;
- uczestniczy w życiu kulturalnym w swoim regionie;

OCENA BARDZO DOBRA

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

Uczeń:

- określa główne cechy charakterystyczne dla poszczególnych rodzajów literackich i klasyfikuje czytany utwór pod kątem odpowiedniego rodzaju epiki, liryki i dramatu;
- rozróżnia gatunki literackie i wskazuje cechy gatunkowe czytanych utworów literackich
- bezbłędnie wskazuje elementy dramatu, swobodnie posługując się terminami: akt, scena, didaskalia, monolog, dialog;
- zna pojęcie ironii, komizmu, rozpoznając jego rodzaje w tekstach oraz określa jego funkcje;
- samodzielnie określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich;
- dostrzega różnice między literaturą piękną a literaturą naukową, popularnonaukową, publicystyką i określa funkcje tych rodzajów piśmiennictwa;
- określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji;
- znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych;
- przedstawia motywy pojawiające się w omawianych utworach.

II. Kształcenie językowe.

Uczeń:

- poprawnie tworzy nazwy narodowości i mieszkańców od nazw miejscowych;

- poprawnie stosuje imiesłowowy równoważnik zdania i rozumie jego funkcje, przekształca go na zdanie złożone i odwrotnie;
- sprawnie rozpoznaje wyraz podstawowy i wyraz pochodny;
- rozumie mechanizm upodobnień fonetycznych, uproszczeń grup spółgłoskowych i utraty dźwięczności w wygłosie, pojmuje wynikające z nich rozbieżności między mową a pismem;
- zna zasady tworzenia wyrazów złożonych, poprawnie odróżnia ich typy;
- zna typy skrótów i skrótowców i określa ich funkcje w tekście;
- zna sposoby wzbogacania słownictwa;
- rozumie i stosuje zasady dotyczące wyjątków od reguły polskiego akcentu;
- redaguje teksty poprawne pod względem ortograficznym.

III. Tworzenie wypowiedzi.

Uczeń:

- tworzy logiczne wypowiedzi ustne i pisemne poprawne pod względem stylistycznym, językowym i ortograficznym;
- wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych funkcjonalnie i twórczo środki retoryczne i stylistyczne;
- wyraża własne zdanie i uzasadnia je w sposób trafny i wnikliwy;
- w swoich wypowiedziach poprawnie przytacza cudze wypowiedzi, stosując odpowiednie znaki interpunkcyjne;
- zna i stosuje zasady pisowni wyrazów nieodmiennych i pisowni partykuły „nie” z różnymi częściami mowy
- tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję: artykuł list otwarty, podanie, CV, list motywacyjny, przemówienie, wywiad... oraz zasady spójności językowej między akapitami; rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych;
- wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych;

- sprawnie wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym streszcza i parafrazuje.

IV. Samokształcenie.

Uczeń:

- rozwija umiejętność krytycznego myślenia i formułowania opinii;
- uczestniczy w projektach edukacyjnych oraz konkursach.

OCENA DOBRA

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

Uczeń:

- rozpoznaje rodzaje literackie: epikę lirykę i dramat;
- zna pojęcie ironii, rozpoznaje ją w tekstach;
- interpretuje dzieła sztuki (obraz, grafika, rzeźba, fotografia);

II. Kształcenie językowe.

Uczeń:

- omawia funkcje neologizmów w tekstach artystycznych;
- zastępuje zapożyczenia wyrazami rodzimymi;
- używa poprawnych form nazwisk;
- zapisuje nazwy miejscowe w odpowiednich formach;
- rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny, urzędowy, artystyczny, naukowy, publicystyczny;
- rozumie, na czym polega grzeczność językowa i stosuje ją w wypowiedziach;
- koryguje teksty pod kątem ortograficznym.

III. Tworzenie wypowiedzi.

Uczeń:

- redaguje plan kompozycyjny własnej wypowiedzi;
- gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi;
- odróżnia przykład od argumentu;
- wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym streszcza i parafrazuje;
- tworzy spójne wypowiedzi w formach gatunkowych: recenzja, przemówienie, wywiad;
- dokonuje analizy formy i treści podanego artykułu.

IV. Samokształcenie.

Uczeń:

- rozwija umiejętność samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy.

OCENA DOSTATECZNA

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

Uczeń

- zazwyczaj rozpoznaje rodzaje literackie: epikę lirykę i dramat;
- określa niektóre cechy charakterystyczne dla poszczególnych rodzajów i zazwyczaj poprawnie klasyfikuje czytany utwór;
- zna pojęcie komizmu;
- z pomocą nauczyciela określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich;
- odnosi cechy epopei do „Pana Tadeusza” A. Mickiewicza.

II. Kształcenie językowe.

Uczeń:

- określa kategorie nazw osobowych;
- wskazuje funkcje neologizmów w podanych fragmentach tekstów,
- wykorzystuje wiedzę o wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz w tematach

fleksyjnych wyrazów odmiennych;

-uzupełnia podane teksty poprawnymi ortograficznie formami;

III. Tworzenie wypowiedzi.

- gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi;

- formułuje pytania do tekstu;

- tworząc wypowiedź, zazwyczaj stosuje odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję;

- stosuje akapity w tworzeniu wypowiedzi pisemnych;

- przedstawia kompozycję artykułu, listu otwartego, przemówienie, opowiadania twórczego, wywiadu;

IV. Samokształcenie.

- rozwija umiejętności samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

Uczeń z pomocą nauczyciela:

- rozpoznaje rodzaje literackie: epikę lirykę i dramaty;

- zazwyczaj prawidłowo klasyfikuje czytany utwór w odniesieniu do odpowiedniego rodzaju;

- wskazuje elementy dramatu;

- wymienia cechy epopei;

-wymienia środki stylistyczne: metafora, epitet, onomatopeja, porównanie, ożywienie, uosobienie,apostrofa.

II. Kształcenie językowe.

Uczeń przy pomocy nauczyciela:

- wyjaśnia znaczenie pojęć: neologizm, zapożyczenia, wyrazy rodzime, synonimy,

antonimy, homonimy, wyrazy wieloznaczne

- rozpoznaje w tekście nazwy osobowe i miejscowe,
- zna zasady pisowni,
- zwykle rozpoznaje rodzinę wyrazów, łączy wyrazy pokrewne.

III. Tworzenie wypowiedzi.

Uczeń:

- prezentuje własne zdanie na dany temat;
- z pomocą nauczyciela podejmuje próby wnioskowania;
- z pomocą gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi;
- dokonuje interpretacji czytanych i wygłaszanych tekstów;
- tworząc wypowiedź, stara się stosować odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję;
- stara się stosować odpowiednie znaki interpunkcyjne i przy pomocy nauczyciela dokonuje poprawy błędów;
- wymienia cechy artykułu, listu otwartego, przemówienia, rozprawki, opowiadania.

IV. Samokształcenie.

Uczeń rozwija nawyk systematycznego uczenia się.